

BELLEK MÜZESİ

TARİHSEL ADALET İÇİN BELLEK MÜZESİ

MERAL BEKAR

1952 doğumlu Meral Bekar, TDKP üyesi olduğu iddiası ile 1981 yılında Mamak Askeri Cezaevinde tutuklu olarak kalmakta iken cezaevinde yaşananları protesto etmek amacıyla 22.12.1981 tarihinde başlatılan açlık grevine katıldı. Grevin ikinci gününde, 23.12.1981 tarihinde, saat 20:00 sıralarında cezaevi görevlileri ve askerler Meral Bekar'ın kaldığı A Blok 1. koğuşa geldiler ve tutukluları koridora çıkardıktan sonra açlık grevini bırakmalarını söylediler. Meral Bekar ve arkadaşları, açlık grevini bırakmayacaklarını söylemeleri üzerine görevlilerin fiziksel saldırısına maruz kaldılar. Bu saldırı sırasında Meral Bekar özellikle yüzünden ve vücudunun diğer yerlerinden yaralanmasına sebep olacak şekilde yumruk ve tekme darbeleri aldı.

1. Aynı gün cezaevi idaresi ve jandarma görevlileri tarafından bir tutanak tutuldu. Bu tutanak; "...tutuklular koğuştan koridora çıkarılırken gelişigüzel konuşmaya ve mırıldanmaya başladılar. Kendilerine konuşmalarını söylediğinde 'biz ister konuşur ister konuşmayız o bizim bileceğimiz bir iştir, hiçbir cuntanın ve onun köpeklerinin gücü bizleri susturmaya yetmez' diyen tutuklu bayan Meral Bekar kendisine susmasını söyleyen görevli erin üzerine birdenbire atılarak vurmak istemiş fakat erin ani olarak yapılan bu hareketten dolayı kendisini korumak için kenara çekilmesinden dolayı anılan tutuklu duvar kenarında bulunan kalorifer radyatörüne yüzünü çarpmış ve yaralanmıştır. Tutuklu bayan olayın hemen akabinde blok revirine kaldırılmış ve kendisine gerekli tedavi yapıldıktan sonra koğuşuna konmuştur..." şeklindedir. (s. 21)

2. Meral Bekar, kendisinin yargılandığı Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nin 1981/408 E. Sayılı dosyasının 30.12.1981 tarihli duruşmasında Mahkeme heyetine gözünü ve bacaklarını göstererek kendisine bunları yapandan şikayetçi olduğunu ve bunun tutanağa geçmesini istedi. Mahkeme tarafından bu talebin yerine getirilmemesi üzerine Meral Bekar vekili Av. İsmail Sami Çakmak da aynı talebi yineledi. Mahkeme'nin bu talebi de reddetmesi üzerine Meral Bekar vekili ve diğer sanıkların vekilleri duruşma salonunu hep birlikte terk ettiler.

3. Avukatların duruşmayı terk etmesinin ardından Mahkeme tarafından vekillerin duruşma düzenini bozmaktan duruşmadan atılmış sayılmaları ve haklarında suç duyurusunda bulunulması yönünde karar oluşturuldu. Mahkeme tarafından yapılan suç duyurusu üzerine açılan soruşturma dosyası 1982/17 soruşturma numarasına kaydedildi.

4. 04.01.1982 tarihinde Cezaevi Müdürü Raci Tetik tarafından Sıkıyönetim Komutanlığı'na Meral Bekar'a disiplinsiz davranışları nedeniyle 15 gün hücre cezası verilmesi yönünde talepte bulunuldu. Bu talep yazısı; "...Bütün bunlara rağmen ilgi (k) yazımızdan ve ek tutanaktan anlaşılacağı gibi Meral Bekar yine de uslanmayarak 23.12.1981 tarihinde görev yapan ere dahi saldırma cesaretini kendinde bulabilmiş, 30.12.1981 tarihinde çıktığı mahkemede ise her şeyi göze alarak görev yapan kahraman MEHMET'e çamur atmaya dahi yeltenmiştir... durumun aciliyetine binaen hücreye konulmuştur. Durumun ilgili mahkemeye bildirilerek adı geçen tutukluya 15 GÜN HÜCRE CEZASI verilmesini...arz ederim." şeklinde belirtildi.

5. Sıkıyönetim Komutanı Recep O. Ergun tarafından 06.01.1982 tarihli yazı ile Cezaevi Müdürlüğü'nün ilgi yazısı gösterilerek Askeri Savcılığa Meral Bekar hakkında "görevli memura hakaretten" soruşturma açılması talimatı verildi. Askeri Savcılık tarafından 1982/7 soruşturma numarası ile soruşturma dosyası açıldı.

6. Savcılık tarafından ifadesi alınan Meral Bekar ifadesinde asıl kendisine karşı müessir fiil işlendiğini ve işleyenlerden şikayetçi olduğunu, kendisinin kimseye hakaret etmediğini, saldırma teşebbüsünde bulunmadığını söyledi. Savcılığın "görevli memura hakaret" suçundan tutuklama talebiyle Mahkemeye sevk edildi ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nin 1982/107-7 sayılı kararı ile 12.01.1982 tarihinde bu suçtan tutuklandı.

BELLEK MÜZESİ

TARİHSEL ADALET İÇİN BELLEK MÜZESİ

7. Savcılık tarafından devam eden soruşturma dosyasında; olay anında orada bulunan tutuklulardan ikisinin, cezaevi görevlilerinin ve askerlerin ifadeleri alındı ve 28.01.1982 tarihli 1982/17 E. ve 1982/95 İd. No'lu iddianame ile Meral Bekar hakkında Mağdur/Müşteki sıfatıyla "devletin askeri kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif, memura vazifede hakaret, memura vazifede müessir fil" suçlarından, çavuş Yüksel Ata hakkında ise yine Mağdur/Müşteki sıfatıyla "vazifede sui muamelede bulunmak" suçundan cezalandırılmaları istemiyle dava açıldı. (s. 11)

8. Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri Mahkemesi'nin 1982/90 E. Sayılı dosyası ile başlayan yargılamanın 08.03.1982 tarihli ilk duruşmasında Meral Bekar olayı; "...22.12.1981 günü cezaevinde yasa dışı uygulamaları önlemek maksadı ile diğer arkadaşlar gibi açlık grevine başlamıştık. Bundan da gayemiz insanca yaşamayı cezaevinde temin etmektir. Bu sırada ilgili görevliler hepimize açlık grevini bırakmamızı söylüyorlardı. Ancak biz o gün 1. koğuştaydık. Bize filen bir şey yapılmadı başka yerlerden erkek arkadaşların çığlıklarını duyuyordum. Ertesi gün akşam yemeğinden sonra...cezaevinde hava boşluğu tabir edilen yere hepimizi birden çıkardılar. Görevliler hepimize tek tek açlık grevini bırakıp bırakmayacağımızı sordular. Biz de bırakmayacağımızı söyledik. Bu cevap üzerine hepimize dayak atılmaya başlandı. Hatta tanımadığım bir asker devamlı yumruğu ile sağ gözümün dış kısmına doğru vuruyordu. Gözümün morardığını hemen anladım. Ancak gözüm şişmişti de..." şeklinde anlattı. (s. 14)

Meral Bekar'ın aynı gün 08.03.1982 tarihinde tahliyesine karar verildi.

9. Yapılan yargılamada dinlenen tanıklardan cezaevinde tutuklu tanıklar Meral Bekar'ın ifadesini doğrular nitelikte beyanda bulundular. Dinlenen tanıklardan cezaevi görevlileri ise Yüksel Ata'nın Meral Bekar'ı dövmediği yönünde beyanda bulundular.

10. Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri Mahkemesi tarafından 1982/90 E. Sayılı dosyadan 13.05.1982 tarihinde hem Meral Bekar'ın hem de Yüksel Ata'nın beraatine karar verildi (Av. İsmail Sami Çakmak'ın dosya kapağındaki kendi notu bu şekilde, dosyada karar yok).